

Bilag 1

Afsluttende status for Tilkøbsydelse i hjemmeplejen - Frikommuneforsøg 2018-2020

9. september 2020

Sagsnummer
2020-0122504

Dokumentnummer
2020-0122504-1

Baggrund

Sundheds- og Omsorgsudvalget (SOU) vedtog i marts 2017, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) skulle deltage i frikommuneforsøget Tilkøbsydelse i hjemmeplejen i perioden 2018 til 2020. I forsøget kan den kommunale hjemmepleje sælge tilkøbsydelse til borgere, der er visiteret til personlig støtte, praktisk hjælp og madservice, på lige fod med de private leverandører. SOU godkendte katalog om tilkøbsydelse d. 7. december 2017.

Socialudvalget (SUD) besluttede på udvalgsmødet d. 1. november 2017 at tilslutte sig forsøget og godkendte katalog om tilkøbsydelse d. 13. december 2017. Ved forelæggelse for udvalgene ultimo 2017, blev udvalgene orienteret om, at den endelige slutdato for forsøget og der med dispensation for salg af Tilkøbsydelse endnu ikke var fastlagt af Økonomi- og Indenrigsministeriet, hvorfor udvalgene kun har godkendt, at forsøget i København løber til udgangen 2020.

Dette notat er den afsluttende status for frikommuneforsøget Tilkøbsydelse i hjemmeplejen og har til formål at præsentere resultater og erfaringer med forsøget i Københavns Kommune.

Om forsøget generelt

Det overordnede formål med frikommuneforsøget er at få ny viden og praktiske erfaringer, der kan bane vejen for en bedre opgaveløsning gennem kvalitetsudvikling, effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne.

Frikommuneforsøget med tilkøbsydelse har sit afsæt i en ansøgning fra frikommunenetværket på sundheds- og omsorgsområdet. De deltagende kommuner i frikommunenetværket er hhv. Esbjerg, Odense, Randers, Århus og Københavns kommuner. Kommunerne har fået dispensation til at sælge ekstra ydelse, på linje med de private leverandører af hjemmepleje, til borgere, der i forvejen er bevilget ydelse efter servicelovens § 83. Jævnfør *Bekendtgørelse af lov om frikommunenetværk LBK nr. 831 25/06/2018* er dispensationen mulig frem til udgangen af 2021.

Center for Omsorg og
Rehabilitering
Afdeling for Omsorg
Sjællandsgade 40
2200 København N

EAN-nummer
5798009290403

Frikommuneforsøg er en del af økonomiaftalen mellem stat og kommuner for 2016 og er udtaget af Økonomi- og Indenrigsministeriet til eksternt evaluering, som gennemføres ved udgangen af 2020 af VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Om forsøget i København og SUF

Lanceringen af tilkøbsydelse i København og SUF begyndte d. 16. april 2018 og blev understøttet af en omfattende implementering med en række forskellige kommunikations- og undervisningsindsatser. Indsatserne har været målrettet hhv. borgere og medarbejdere på både udfører- og myndighedsniveau. Alle potentielle borgerne har personligt modtaget en pjec fra deres hjemmehjælp. De borgere, der udelukkende er visiteret til madservice, har modtaget et personligt brev med information og pjec. Derudover, har nøglemedarbejderne i hjemmeplejen modtaget undervisning, som de har videreformidlet på lokale workshops i hver hjemmeplejeenhed. Ved hvert årsskifte har hjemmeplejen og visitationen modtaget nye og opdaterede pjecer, således at "nye" borger, er blevet informeret om muligheden for tilkøbsydelse.

Spørgsmål om momspligt

I forbindelse med opstart af frikommuneforsøget i 2018 anmodede SUF om og modtog et vejledende svar fra SKAT på spørgsmål om, hvorvidt tilkøbsydelse skulle pålægges moms. SUF tolkede svaret således, at tilkøbsydelse var momspligtige, hvorfor SUF fra forsøgets start i april 2018 opkrævede moms på tilkøbsydelse.

Aarhus Kommune anmodede imidlertid SKAT om et bindende svar ift., momspligt og tilkøbsydelse i frikommuneforsøget. Skatterådet fastslog ultimo august 2019, at tilkøbsydelse ikke er momspligtige, hvis borger i forvejen er visiteret til en ydelse omfattet af servicelovens § 83, og det er alle borgere i frikommuneforsøget. SUF blev bekendt med Skatterådets afgørelse d. 9. september 2019.

Som følge af Skatterådets afgørelse genbereggede SUF i september 2019 prisen på tilkøbsydelse. Fra første oktober 2019 blev priserne justeret således, at borgere ikke fremadrettet blev opkrævet moms på tilkøbsydelse. Borgere, der har købt tilkøbsydelse indeholdende moms, er blevet refunderet det for meget opkrævede beløb af SUF.

Økonomi og priser

Prisfastsættelse af tilkøbsydelse er foretaget af SUF og SOF efter bestemmelserne i Lov nr. 658 Lov om frikommunenetværk, § 28, stk. 2. Det betyder, at prisniveauet skal afspejle de gennemsnitlige omkostninger ved tilrettelæggelse og levering af tilkøbsydelse, at prisniveauet ikke må være konkurrenceforvriddende, og at Københavns Kommune og hjemmeplejen hverken opnår en økonomisk fortjeneste på tilkøbsydelse eller opkræver en lavere pris, end omkostningerne

begrunder. Derudover, har forvaltningerne i prisfastsættelsen sikret, at priserne er ens for forvaltningernes respektive borgere.

Forsøget er udgiftsneutralt, idet indtægten fra salget af ydelser går til hjemmepleje og modsvarer de udgifter, der er forbundet med leveringen af ydelserne i henhold til de i frikommunelovgivningen opstillede krav for opgørelse af udgifter til løn m.v.

Tabel 1 herunder viser udviklingen i timepriserne for tilkøbsydelser fra 2018 til 2020 i SUF og SOF.

Tabel 1: Timepriser for tilkøbsydelser fra 2018-2020

År	Hverdage kl. 7-17	Øvrig tid	Note
2018	410 kr.	548 kr.	Inkl. moms
2019	418 kr.	558 kr.	Inkl. moms
2019	334 kr.	446 kr.	Ekskl. moms
2020	344 kr.	458 kr.	Ekskl. moms

Covid-19

Med Covid-19 udbruddet i marts 2020 iværksatte SUF en række tiltag for at reducere risiko for smittespredning blandt hjemmeplejens borgere. Samtidig var der behov for at prioritere hjemmeplejens levering af nødvendige ydelser til borgerne. Derfor, blev tilkøbsydelser pauseret i perioden medio marts til 8. juni 2020.

Erfaringer fra frikommuneforsøget i SUF

Der har på intet tidspunkt i forsøgsperioden været efterspurgt og solgt tilkøbsydelser til borgere i SOF. Derfor beror nedenstående erfaringer udelukkende på oplysninger og data fra SUF.

Tilkøbsydelser i hjemmeplejen

Målgruppen for tilkøbsydelser er alle borgere, der er visiteret til enten personlig støtte, praktisk hjælp eller madservice efter servicelovens § 83. Målgruppen udgør 8.436 borgere i SUF pr. 1. juni 2020.

Tilkøbsydelser i Københavns Kommune blev lanceret d. 16. april 2018. I perioden 16. april 2018 til 31. juli 2020 har hjemmeplejen i SUF solgt 224 tilkøbsydelser, til i alt 18 borgere. Som forventet, køber borgerne praktisk hjælp/rengøring og primært i hverdagen.

Tabel 2 viser antallet af borgere, der har benyttet tilkøbsydelser i forsøgsperioden fra april 2018 til ultimo juli 2020 i SUF.

Tabel 2: Borgere der har anvendt tilkøbsydelser i SUF

År	2018	2019	2020	Total antal borgere
Antal borgere	11	12 (heraf 5 nye)	6 (heraf 2 nye)	18

I 2020 har kun 6 borgere benyttet sig af muligheden for tilkøbsydelse, hvoraf to borgere er "ny-køber" i 2020. Til sammenligning køber ca. 50 borgere, som har valgt privat leverandør, ekstra ydelser. Det svarer til 2,1% af de borgere, der modtager hjemmepleje fra de private leverandører i SUF.

Tabel 3 herunder viser antallet af solgte tilkøbsydelser og antallet af borgere, der har benyttet tilkøbsydelser fordelt på hjemmeplejeenheder i SUF i forsøgsperioden fra april 2018 til ultimo juli 2020.

Tabel 3: Tilkøbsydelser og antal borgere fordelt på hjemmeplejeenheder i SUF

Hjemmeplejeenhed	Total antal tilkøb 2018	Antal borgere 2018	Total antal tilkøb 2019	Antal borgere 2019	Total antal tilkøb 2020 - jan /jul	Antal borgere 2020	Total antal tilkøb 2018-2020	Total antal borgere 2018-2020
IBØ	2	2	1	1	0	0	3	3
VBH	40	3	49	4	24	3	113	6
BIN	29	4	54	5	17	2	100	6
AMA	2	1	3	2	2	1	7	2
VKV	1	1	0	0	0	0	1	1
Total	74	11	107	12	43	6	224	18

En generel tilbagemelding fra hjemmeplejen viser, at de borgere, der har købt ydelser, lægger vægt på, at det er deres faste hjælper, der leverer ydelserne. Det meget beskedne køb er umiddelbart begrundet i de forholdsvis høje timepriser, samt en antagelse om at borgere, der ønsker at købe ekstra rengøring, allerede tidligere i livet har benyttet sig af privat rengøring, hvorfor det kommunale tilbud om tilkøb ikke er attraktivt for borgerne. Derudover oplever hjemmeplejen, at forsøget har øget både borgernes og hjemmeplejens fokus på at anvende klippekortet til aktiviteter, der ligner de indsatser, som borger kan tilkøbe i forsøget.

Ekstra madservice

Københavns Kommune er den eneste kommune der, som en del af frikommuneforsøget, tilbyder borgere ekstra madservice som tilkøb. I lighed med tilkøbsydelser i hjemmeplejen, eksisterer der en meget begrænset interesse for tilkøb af madservice blandt de københavnske borger.

I alt har 11 borgere benyttet sig af ekstra madservice siden lanceringen af tilkøbsydelser i 2018. Ingen af de borgere, der har benyttet ekstra madservice, har gjort brug af tilkøbsydelser i hjemmeplejen.

Tabel 4 herunder viser antallet af solgte hovedretter og antallet af borgere, der har benyttet madservice som tilkøbsydelse fordelt på bydele i SUF i forsøgsperioden fra april 2018 til ultimo juli 2020.

Tabel 4: Madservice og antal borgere fordelt på bydel

Bydel	Total antal tilkøb Hovedret 2018	Antal borgere 2018	Total antal tilkøb Hovedret 2019	Antal borgere 2019	Total antal tilkøb Hovedret 2020 - jan /jul	Antal borgere 2020	Total antal tilkøb Hovedret 2018-2020	Total antal borgere 2018-2020
IBØ	1	1	1	1	4	2	6	2
VBH	5	3	1	1	2	1	8	4
BIN	17	3	4	1	7	1	28	3
AMA	0	0	0	0	0	0	0	0
VKV	2	2	0	0	0	0	2	2
Total	25	9	6	3	13	4	44	11

Afslutning af forsøget ved udgangen af 2020

COR vurderer, at driften af frikommuneforsøget, herunder ressourcer til administration, udregning af priser samt generel drift af projektet er forholdsvis omfattende og ressourcekrævende og står ikke mål med udbyttet af forsøget.

På baggrund af den meget begrænsede efterspørgsel på tilkøbsydelser samt et omfattende administrativt arbejde med forsøget, anbefaler COR, at forsøget afsluttes med udgangen af 2020 - samtidig med VIVE's evaluering af frikommuneforsøget.